

daraus entspricht völlig dem Mischhorizont der Keramik des Prager Typs, vor allem der jüngsten in Roztoky bei Prag ausgesonderten Phase (*Kuna – Profantová v tisku / in Druck*). Die Objekte aus Otradovice waren Bestandteil einer Siedlung mit dem Anzeichen einer inneren Entwicklung, als älteste Objekte auf der Siedlung erachten wir die Häuser 5 und 6 mit den zahlreichsten Keramikensembles (Abb. 11–14) und den Funden von Röstpfannenfragmenten. Es handelt sich um Grubenhäuser mit Steinöfen in der NW Ecke, die übrigen Objekte sind seichte Gruben mit wirtschaftlicher Funktion. Die Fundkonzentration/Objekt I (festgestellt im Ackerboden) wird auf der Grundlage der gedrehten und verzierten Keramik als jüngstes eingestuft, in der kleinen Menge an Keramik verschwindet die typische handgeformte Keramik. Gleichfalls ist das Objekt Nr. 5 mit dem Fund einer Schmiedenschlacke im Gewicht von 0,5 kg der bislang älteste frühmittelalterliche Beleg der Anwesenheit eines Schmiedes auf den Siedlungen in Böhmen. Von den übrigen bislang bekannten Lokalitäten des 6.–7. Jahrhunderts war er bislang nicht bekannt.

Beide Siedlungen kann man ins 7. Jahrhundert datieren, das jüngste Fundensemble in Otradovice kann aus dem Anfang des 8. Jahrhunderts stammen. Von den geläufigen Funden erwähnen wir eine verzierte Spinnwirtel aus Pläuelkalkstein (Abb. 10: 3), ein Eisenmesser und das Fragment eines Eisenmessers. In der ganzen Weite des Gebietes sind außer den beiden Lokalitäten Keramikfunde des Prager Typs noch aus Mochov bekannt (*Špaček 1972, 19*), und das nur von einer Oberflächensammlung. Während der älteren Burgwallzeit (8. Jh.) nehmen die Siedlungen zu (Čelákovice–Sedlčanky, Toušeň–Intravillan, Abb. 15: 2), und am ehesten schon damals entsteht die befestigte Lokalität Toušeň (Abb. 15: 1) mit Funden von Reiterspornen mit Häken und Bronzegebisstanten aus der Awarenzeit (Abb. 1).

Deutsch von *Stephan Scholz*

NAĎA PROFANTOVÁ, Archeologický ústav AV ČR, Letenská 4, 118 01 Praha 1; profantova@arup.cas.cz
JAROSLAV ŠPAČEK, Městské muzeum v Čelákovících, Na Hrádku 484, 250 88 Čelákovice; cmm@volny.cz

ZVÍŘECÍ KOSTI Z OTRADOVIC

René Kyselý

Mezi 49 kostmi z objektu 5 z Otradovic (chata, výzkum 1980 – viz předchozí článek) převažují dle počtu fragmentů domácí druhy. Nejvíce je zastoupen skot a prase, ojedinělými nálezy jsou doloženi ovce/koza, pes, jelen, bobr a možná i divoké prase (viz tab. 1 a 2). Přítomny jsou i lastury velevrubovitých (bezpečně je určen druh *Unio crassus*). Některé kosti skotu (prstní článek a fragment kosti nosní) vykazují rozměry přesahující průměrnou velikost skotu raného středověku.

Přesné stáří zvířat většinou kosti neumožnily stanovit. Fragment mandibuly ovce/kozy patrně patří juvenilnímu jedinci, u ostatních kostí nízké stáří jedinců rozpoznáno nebylo. Jeden fragment žebra středně velkého savce nese „kuchyňský“ zářez. Hleznová kost skotu je okousaná (pravděpodobně psem). Fragment mandibuly ovce/kozy je spálen. Dvě kosti vykazují znaky používání člověkem: drobný fragment diafýzy dlouhé kosti velkého savce s ohlazenou hranou a ohlazený podlouhlý fragment se žlábkem nejasného účelu (délka 106 mm).

RENÉ KYSELÝ, Archeologický ústav AV ČR, Letenská 4, 118 01 Praha 1; kysel@arup.cas.cz

Latinsky	Česky	počet fragmentů	MNI
<i>Bos primigenius f. taurus</i>	skot domácí	5	1
<i>Sus scrofa f. domestica</i>	prase domácí	6	1
<i>Ovis/Capra</i>	ovce/koza	1	1
<i>Canis lupus f. familiaris</i>	pes	1	1
<i>Bos/Cervus</i>	skot/jelen	1	
<i>Sus scrofa f. ?</i>	prase	1	
<i>Cervus elaphus</i>	jelen evropský	1	1
<i>Castor fiber</i>	bobr evropský	1	1
Large mammal	velký savec	9	
Medium mammal	středně velký savec	4	
Undetermined mammal	neurčený savec	16	
<i>Unio crassus</i>	velevrub tupý	1	1
<i>Unio sp.</i>	velevrub	1	
<i>Unionidae</i>	velevrubovití	1	1
SUMA		49	8
domáci celkem		13	4
lovení celkem		2	2
měkkýši		3	2
velcí savci celkem		15	
středně velcí savci celkem		14	

Tab. 1. Otradovice 1980, objekt 5: přehled druhů.

	<i>Bos primigenius f. taurus</i>	<i>Sus scrofa f. domestica</i>	<i>Ovis/Capra</i>	<i>Canis lupus f. familiaris</i>	<i>Bos/Cervus</i>	<i>Sus scrofa f. ?</i>	<i>Castor fiber</i>	<i>Cervus elaphus</i>	Large mammal	Medium mammal	Undetermined mammal	<i>Unio crassus</i>	<i>Unio sp.</i>	<i>Unionidae</i>	SUMA
Nasale	1														1
Temporale	1					1									2
Mandibula		2	1												3
Mandibula + dens		1													1
Antler								1							1
Canine inf.		1													1
Atlas				1											1
Vertebra cervicalis											1				1
Vertebra thoracica										1					1
Costa									4	2					6
Humerus		1													1
Ulna					1										1
Metacarpus 5		1													1
Pelvis with acetabulum							1								1
Calcaneus		1													1
Talus		1													1
Phalanx II		1													1
Concha												1	1	1	3
neurčeno									5	1	15				21
SUMA	5	6	1	1	1	1	1	1	9	4	16	1	1	1	49

Tab. 2. Otradovice 1980, objekt 5: druh zvířete/anatomie.